

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

77. An sit valida consecratio Episcopalis Episcopi Titularis, cum non
signatur ei aliqua Civitas? Et supponitur, quod Episcopi Titulares verum in
consecratione recipiunt Ordinem Episcopalem. Ex p. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Christi eundem locum, quem in Synagoga tenebat Ordo summorum Sacerdotum, nempe Aaronis, & successorum: Presbyteros verò tenere eundem, quem tunc tenebant filij Aaronis viuentis patre, id est, tunc tenebant sacerdotes: ac demum Diaconos tenere locum Leuitarum, docent SS. Patres Hieronymus, Epist. 85. ad Euaarium in fine, Leo Epist. 88. ad Episcopos Germaniam, & Galliam, & Concil. Hispalense 11. can. 7. Atque tres illi Ordines erant alij alijs superioribus in Synagoga ipso iure diuino, & distincti consecratione, officijs, vestibus ex diuina institutione, vt patet ex eisd. & 40. Exod. c. 8. Leuit. & cap. 20. & 34. Numer. Ergo similiter distinguuntur in Ecclesia Episcopi, Presbyteri, & Diaconi, iuxta mentem illorum Patrumque ita ex Christi ipsius ordinatione Episcopi sunt superiores Presbyteris, vt Presbyteri Diaconis.

4. Ex his omnibus concludo primò, quòd Episcopus iure Diuino maior est Presbytero, quantum ad potestatem Ordinis. Ratio est, quia Episcopus potest ordinare Sacerdotes, quod Presbyter facere non potest. Ita enim docet Damasus in Epist. ad Episcopos hærese 75. Chrysostomus, Theophylactus, & Oecumenius in 1. ad Timotheum cap. 3. & 4. Leo Papa Epist. 8. & D. Hieronymus in Epist. 85. ad Euaarium, vbi sic ait: *Quid faciat Episcopus excepta ordinatione, quod Presbyter non faciat?*

5. Confirmatur experientia, quia nullus vnquam Sacerdos aut Diaconus ordinatus est, nisi Episcopo. Quod autem hic sit iuris diuini; patet, quia ordinatio à Presbytero facta habetur irrita secundum Damasum loco cit. & Gregorium 11. in Epist. ad Bonifacium. At non esset irrita, si Presbyter iure diuino haberet potestatem ordinandi.

6. Non obstat argumentum deductum ex D. Paulo ad Philippenses. cap. 1. *Paulus & Timotheus seruis Iesu Christi omnibus sanctis qui sunt Philippis cum Episcopis, & Diaconis.* Hic per Episcopos debent intelligi Presbyteri, quia si intelligerentur Episcopi, quales nunc sunt, sequeretur fuisse in vna ciuitate plures Episcopos, quod est absurdum.

7. Respondeo cum D. Thoma in 2. 2. q. 184. art. 6. ad 1. illa duo nomina, *Episcopus & Presbyter*, tempore Apostolorum fuisse communia omnibus Sacerdotibus tam maioribus, quos nunc Episcopos vocamus, quam minoribus, quos Presbyteros appellamus, licet res ipsæ, & potestates distinctæ essent. Itaque S. Paulus nomine Episcoporum complexus est omnes Sacerdotes.

8. Eadem solutio adhiberi potest ad alia quædam testimonia, vbi nunc Episcopi pro Presbyteris nunc Presbyteri pro Episcopis nominantur, vt v. g. 1. ad Titum 1. n. 5. *Huius gratia reliqui te Crata, vt constituas per ciuitates Presbyteros.* Et paulò post explicans, quales debeat constituere Presbyteros, ita subdit: *Operet Episcopum sine crimine esse.* Vnde patet illum promiscuè viurpare duo illa nomina, *Episcopus, & Presbyter.*

Secundò, non obstat autoritatem D. Hieronymi in Epist. ad Titum, cap. 1.

9. Ad hunc locum Hieronymi, Medina lib. 1. de Sacram. hominum continentia, cap. 5. asserit, Hieronymum, Anselmum, Sedulium, & alios Patres fuisse planè in errore Arii, Ecclesiam tamen in illis non damnasse eum errorem, sed tolerasse, eo quòd essent alij Catholici, damnasse autem eundem errorem in Ario, quia ipse multis alijs punctis erat hereticus. Sed contra, quia hoc est iniuriam facere antiquis Patribus, & toti Ecclesie, quasi illa vnum, eundemque errorem damnaret in vno, & toleraret in alijs.

10. Respondet igitur ad dictum obiectum ex verbis D. Hieronymi, S. Thomas in 2. 2. q. 184. art. 6. ad 1.

Tom. IV.

Ant. Delphin. lib. 2. de Ecclesia; sed mihi magis placet responsio Becani de Sacram. cap. 28. q. 2. Hieronymum sensisse, quòd Episcopus licet iure diuino sit maior Presbytero quoad potestatem Ordinis, non tamen sit maior quoad potestatem iurisdictionis. Et hoc valde est conforme verbis S. Hieronymi. Et hanc sententiam tenet, & magis explicat Martinon. de Sacram. tom. 1. disp. 66. sect. 3. num. 37. vbi sic ait: [Nunc breuiter dico Hieronymum loqui de differentia inter Episcopum, & Presbyterum, non quoad Ordinem, quæ superiorem esse Episcopum manifestè vni alibi tradit, vt supra ostendimus num. 32. & 33. sed quoad iurisdictionem, & regimen Ecclesie, propter quod maximè honorari solent, quodque ille censet prius ad commune consilium, seu Collegium Episcopum, & Presbyterorum pertinuisse. Postea verò vt vitarentur schismata, fuisse commissum Episcopis, qui plenam, & independentem à Presbyteris iurisdictionem haberent. Quæ verò ex Paulo obijciuntur, non aliud probant, nisi quod vtrò fateretur, quodque iam pridem aduertit D. Chrysost. homil. in epist. ad Philippenses. fuisse tunc temporis nomen Episcopi commune Presbyteris, & Episcopis: sicut & nomen Diaconi commune fuit alijs ministris inferioribus. Omnes enim Ordine comprehendit Apostolus his verbis initio Epistolæ, Paulus, & Timotheus seruis Iesu Christi omnibus Sanctis qui sunt Philippis (id est omnibus Christianis) cum Episcopis, & Diaconis id est cum Sacerdotibus cuiuscumque gradus, & reliquis ministris sic enim per compendium omnes ordinum gradus complecti voluit. Quo etiam sensu D. August. loco relato in obiectione, dicit se differre ab Hieronymo, illoque Superiorem esse secundum vocabula, & rem videlicet significatam nominibus Episcopi, & Presbyteri, quam vocabulorum differentiam vltus iam obtinuit, cum olim indifferenter pro eodem viurparentur. Anselmus denique & Sedulius explicandi sunt, vt Hieronymus, cuius fere verba repetunt.] Ita Martinon. Cui adde Ioan. Præpositum in 3. p. punct. vnic. de Ordine dub. 7. n. 38. & seq. & Auerlam de Sacram. Ordine. sect. 6. q. 1. Vnde ex his remanet satis firmatum, id quod efficit Ecclesia, dum ordinationem Sacerdotalem celebrat die Sabbati, Consecrationem verò Episcopalem, propter eius maiorem dignitatem in die Dominica, vt ex peculiari resolutione infra demonstrabitur.

RESOL. LXXVII.

An sit valida Consecratio Episcopalis Titularis, cum non signatur ei aliqua Ciuitas? Et supponitur, quod Episcopi Titulares ærum in Consecratione recipiunt Ordinem Episcopalem. Ex p. 12. tr. 1. Rel. 77.

§. 1. **S**uppono, quod Episcopi Titulares verum in Consecratione recipiunt ordinem Episcopalem.

2. Probat, quia Episcopi Titulares habent iurisdictionem super illas ciuitates, super quas constituuntur Episcopi, quia habent potestatem ad gubernandas illas, si conuertantur ad fidem; & ista potestas est proxima non remota: Nam potest ponit in executione nulla facta mutatione ex parte ipsius Episcopi.

3. Tum quia si talis ciuitas conuertatur ad fidem, non est necessarium quod Episcopus recipiat nouam iurisdictionem à Summo Pontifice, sed poterit; & tenebitur gubernare illam ratione iurisdictionis, quam antea habebat, Episcopi Titulares dicuntur, qui certis Ecclesiis titulis consti

I i

constituuntur, quibus olim Episcopi praefuerunt, & nunc à Saracenis, & Turcis, in quorum potestatem deuenerunt, tenentur. Difficultas est, an Consecratio dicti Episcopi sit valida, cum non signatur ei aliqua ciuitas, vel populus, super quem habeat iurisdictionem; Aliqui affirmant nullam esse consecrationem Episcopi, nisi signetur ei ciuitas, vel populus, super quem habeat iurisdictionem.

4. Quia licet Iurisdictione super ciuitatem, vel populum non sit in rigore metaphysico de essentia consecrationis Episcopalis, est tamen quaedam conditio necessaria à principio requisita, vt verè fiat Consecratio; ergo. Ita Nugnus tom. 2. in 3. p. 9. 39. art. 2. in expositione articuli S. Thom. ad fin. q. 1. Circa quartam Conclusionem.

5. Sed verius, & probabilius mihi videtur dicendum, supradictam consecrationem Episcopi validam esse, etiamsi de facto ei non signetur aliqua ciuitas. Nam Iurisdictione actualis non est de essentia consecrationis Episcopalis, vt ipsemet Nugnus fatetur, quia solum sufficit ad essentiam consecrationis Episcopalis cura animarum signanda à Romano Pontifice, quam posita exercere possit ordinatus Episcopus, nulla facta mentione ex parte ipsius.

6. Tum quia, sicut Episcopus simpliciter Ecclesiam, cuius est Pastor Romani Pontificis autoritate dimittens verè, & propriè est Episcopus, & tamen sine certa Ecclesia manet, cap. inter corporalia, de translat. sic etiam potest initio Episcopos sine certa Ecclesiae titulo creare. Ita tenent Hostiensis & Abbas in capite inter corporalia, de translat. Et ita ex Theologis sustinet Azor. tom. 2. lib. 3. cap. 29. q. 3. vbi sic ait: [Hostiensis & Abbas docent, posse absolute, & simpliciter aliquem Episcopum consecrari, qui nulli certae Ecclesiae obligetur, Episcopus igitur ordinari, & consecrari poterit absolute; hoc est si tantum Episcopalem consideremus autoritatem, ita vt solum accipiat Ordinis potestatem absque Iurisdictione, & hic consensu alterius Episcopi possit in illius Diocesi obire, & exequi ea, quae sunt Ordinis, possit Christum conficere, pueros confirmare, Clericos ordinare, Tempia, Altaria, Vasa consecrare. Potestas verò Iurisdictionis non datur alicui, nisi in certum populum, cui possit ius dicere. Item ex cap. Quoniam, de offic. Iudic. ordin. constat iure aliquando Episcopum posse sibi Vicarium adiungere, qui habeat etiam Pontificiam Ordinis potestatem, vbi Abbas annotauit in hunc modum ex quo fit, vt quis absque Episcopatu creetur Episcopus? quoniam eiusmodi Vicarius consecratur, Episcopus erit sine Episcopatu.] Ita Azor.

RESOL. LXXVIII.

An Consecratio Episcoporum Ecclesia Latina differat à Graeca.

Et docetur, quod Christus non designauit rem determinatam numero, vel specie Ordinum, sed reliquit eius rei determinationem specialem Ecclesiae. Ex p. 12. tr. 1. Ref. 78.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè etiam in Ritibus substantialibus, sed difficultas est, quomodo hoc eueniat, quia materia, & forma Sacramentorum debet esse aequalis, vt potè instituta à Christo Domino, nec potest variari ab Ecclesia. Pro hac difficultate enodanda suppono, Christum Dominum sic instituisse materias Sacramentorum, vt in aliquibus Sacramentis non determinauerit rem ponendam, vel

exhibendam talem secundum speciem infirmam, sed solum per se designasse in materiam positionem alicuius signi externi, vel traditionem externam alicuius rei sensibilis aptae, vt per ipsam significetur talis effectus Sacramentalis verbi gratia, potestas Ordinis, & gratia specialis, quae confertur, mouisse verò Apostolos generaliter vt res apta, & commoda ad talem significationem ferendam apud homines, tradiderunt pro talis Sacramenti materia propria, relinquendo Ecclesiae determinationem magis specialem rei adhibenda.

2. Et est optimum exemplum. Instituta est pro materia Sacramenti Penitentiae propria manifestatio peccatorum sensibilis, vnde quaecumque manifestatio peccatorum talis sit per verba, vel sine verbis est sufficiens, quia tale signum externum peccatorum habet substantiam signi instituti à Christo, hoc est, habet rationem illam quam Christus voluit determinatè poni, vt sit Sacramentum, & non aliter in Sacramento Ordinis instituit Christus pro materia in aliquibus Ordinibus traditionem alicuius rei accommodatae, ad significandum talis Ordinis ministerium, potestatem, & gratiam, ipse tamen non designauit, rem determinatam numero, vel specie, sed reliquit eius rei determinationem specialem Ecclesiae, vt haec opportunè determinaret rem talem istam, vel illam esse tradendam, verbi gratia, Librum, vel Vas, Cereum, vel Candelabrum, vel vtrumque, &c. Ratio cur ita Christus instituit, praeter sanctissimum eius beneplacitum, videtur esse maior congruitas ipsius rei ob diuersos status temporum & locorum, in quibus Ecclesiae Ministri erant ordinandi: non enim ita congruum, ne & facile semper esset eodem vti signo: nam initio Ecclesiae non poterat esse materia ordinationis liber Euangeliorum, vel Epistoliarum, vel exorcismorum, sicut modò est materia apta huiusmodi traditio libri, vt dicemus. Et haec omnia docet Bernal. de Sacram. diffinit. 47. sect. 1. num. 2. cui ego addo (me citato) Franciscum Lugo de Sacram. lib. 1. cap. 1. quest. 7. num. 78. Martinon. tom. 4. diffinit. 9. sect. 5. num. 48. Ioannem Pontium in Conf. Theol. diff. 48. quest. 2. conclus. 8. num. 15. cum Cardinali Lugo, Amico, Ilamberto, Auerfa, Marchino, Fomenio, Arcudio, & pluribus aliis à me alibi adductis. Hoc supposito respondeo: Consecrationem Episcoporum, vt fuit instituta à Christo Domino in genere, esse diuersam non diuersam in Ecclesia Latina, & Graeca, sed in specie à Pontifice fuisse hanc, & hanc in dictis Ecclesiis determinatam.

RESOL. LXXIX.

Afferuntur aliqua ex consecratione Episcoporum Graecorum, quae firmant plures ex supradictis? Ex p. 12. tr. 1. Ref. 79.

§. 1. **N**otandum ex Ordinatione Graecorum varia posse colligi, quae inter Doctores fuerunt haecenus satis dubia; nam apud eos Episcopus consecratur imposita manu cum pallio super caput consecrandi, sub hac forma: Diuina gratia, quae semper infirma sanat, & imperfecta perficit & promouet N. Deo amabilissimum Presbyterum in Episcopum, à Deo custoditae Ciuitatis Nostrae; Oremus igitur pro ipso, vt veniat super eum gratia sanctissimi Spiritus; deinde Pontifex aperit librum Euangeliorum, & imponit capiti, ac Cervici illius, qui ordinatur, simul vna tangentibus alius Pontificibus, & facta trina cruce in capite illius, impositaque